

forundret over at se med paa dette Forslag, men jeg indrømmer, at siden Sagen i det Hele taget er saa lidt klar for Mange, der ere nøiere inde i dette Væsen, saa kan han ogsaa efter min Mening have troet, at det var noget Andet, end det maatte tilsidt komme til at vise sig at være. Nu er der blevet talt om, at der er blevet regnet feil osv., og det er ganske vist, at dersom den Regning var rigtig, som opstillede i det første Foredrag af den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, saa kunde jeg ogsaa godt forstaa, at det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgtreds (Kjær) kunde være Medforslagsstiller for et Forslag som dette i Mod sætning til, hvad man ellers kunde vente sig. Det er undertiden saaledes i Verden, at man søger at faae Noget frem, som er mindre slet end noget Andet, som man derved kan forhindre. Saaledes har jeg opfattet det ærede Medlems Stilling, som for Næsten ikke er mig nøie bekendt, men jeg veed ikke, om jeg til Syvende og Sidst kan følge det ærede Medlem i hans Forslag. Det kan ogsaa godt være, at Sagen, naar vi komme til Enden, stiller sig anderledes for os end i dette Dieblit, især naar vi faae alle de værdifulde Oplysninger, som det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgtreds (Berg) har lovet os en fuldstændig Fremstilling af, og som det forekommer mig at være Synd ikke at give ham Tid til at levere. Det forekommer mig næsten, at den ærede Ordfører for Forslagsstillerne fremtvinger Sagen saa meget, at det ærede Medlem ikke faar Tid til at opfylde dette værdifulde Løfte. I en Sag af saa stor Vigtighed er det dog godt, at vi komme til Klarhed til alle Sider om en Lov, der ogsaa skal bruges af den menige Befolkning i Anliggender, der paa det Næreste gribe ind i dens hele Livsforhold. Jeg synes i Grunden, at det var det Allernaturligste, at man lod denne Sag i en Dagstid gaa over til Fællesudvalget (Munterhed), og at dette gav en Fremstilling af disse Forhold, saaledes, at man ikke behøvede at disputere rundt om i Landet, om det var en ensidig Fremstilling eller ikke. Det, antager jeg, maa kunne gives af de Mænd, der have stillet Forslaget, i Forbindelse med Ministeren, paa en Dagstid. Jeg kan ikke indse, at der er nogen Fare derved, vi vide jo, at Flertallet af Fællesudvalget vil have Sagen fremmet, saa jeg forstaaer ikke, hvorfor adskillige leende Medlemmer ere bange for at faae saadanne autentiske Oplysninger. Maatte de ere godt inde i det, saa vilde jeg ønske, at de vilde staa op og oplyse os Andre derom, som ere mindre klare paa Sagen end de. Det er imidlertid ikke min Mening at ville foreslaa Sagen vist hen til Fællesudvalget, det maa de Herrer gjøre, som have bragt den frem, og som ville have, at Landet skal leve under en saadan Lov. Jeg skal isvrigt ikke opholde Thinget videre, men naar jeg stemmer for, at Sagen gaar videre, følger ikke

deraf, at jeg vil være bunden til at stemme for den tilsidt, det maa afhænge af, hvorledes den i det Hele kommer til at stille sig. Dersom Resultatet skulde blive, at vi komme til at udgive Mere til vort Hærvæsen, end vi nu gjøre, hvilket jeg anser for at være for Meget, kunde det ikke falde mig ind at stemme for Loven; men kan man paa den anden Side tilvejebringe en betydelig Lettelse for Befolkningen i den personlige Ydelse ligeoverfor Hærløvens Fordringer, er det en Selvsølge, at ogsaa jeg kan komme til det Resultat ikke at ville stemme mod Sagen. Det er jo aldeles aabenbart, at den sidste Omstændighed er den vigtigste; thi Merudgiften fordeles paa Landet i det Hele; der kunne den fattige og den Rige, hver efter sin Leilighed, bidrage deraf, men den personlige Ydelse falder dog vistnok allerhaardest paa den, der slet ikke har Andet end sit Arbejde at leve af, og derfor kan jeg forstaa, at efter at det er bleven oplyst af den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, at der skulde være Udsigt til en Besparelse af 500,000 Tjenestedage for Befolkningens Ydelse til Hærvæsenet, kan det have fristet ham til at være med til et Forslag, som han maatte ellers nødig vilde være gaaet med til. Saaledes kan man ikke fra mit Standpunkt have nogen bestemt Mening om, hvorledes man skal stille sig til denne Sag førend den ligger færdigt oplyst fra alle Sider, og det nemlig er aldeles utvivlsomt, hvilke Fordele for Befolkningens personlige Ydelse, der kunne vindes derved, og hvorledes det veier op mod den mulige finantzielle Merudgift. Jeg skal slet ikke indlade mig paa, om den Kritik, som det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgtreds gav igaar af det foreliggende Forslag, og den Uklarhed, der vilde komme tilstede, naar disse Love gjaldt ved Siden af hinanden, ikke skulle være noget overdreven. Det skal jeg imidlertid ikke blande mig i, men det forekommer mig alligevel, at man bestemt maatte fordrø, at Regjeringen, naar den modtog dette Forslag, da snarest muligt lod fremtræde til Oplysning for Befolkningen, hvilke de virkelige gjældende Bestemmelser i det Hele taget ere, saa at det ikke var Noget, man behøvede at gaa og spørge om ved enhver Leilighed, men var Noget, som laa klart for, og skulde der trænges til autentiske Fortolkninger i et eller andet Punkt, maatte de kunne faas i den nærmest kommende Rigsdag. Det vilde jeg finde var en naturlig Fordring til Regjeringen, og jeg synes ogsaa, at det var en billig Fordring; thi naar de Mænd, der aabent have vedkjendt sig at være Regjeringens Modstandere, gjøre Regjeringen en saadan Tjeneste, som de have gjort her ved at gjøre det umuligt for dem at fordrø konstitutionelt, at den skal trække sig tilbage, — idet de nemlig have lavet det saaledes, at Regjeringen vedbliver at staa paa den gamle Hærløvs Grund, og hvad i